

การพัฒนากระบวนการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย
จากโรงพยาบาลสุ่เครือข่ายปทุมธานี
คบสอ. เกษตรวิสัย

2552 - 2555

ความเป็นมา / ความสำคัญ

- ผู้ป่วยวาระสุดท้ายโดยมากต้องการรักษาใกล้บ้านอยู่ในชุมชนและครอบครัวของตน
- รพช. และหน่วยปฐมภูมิขาดระบบรองรับ
- บุคลากรขาดความรู้และทักษะ
- ผู้ป่วยและครอบครัวไม่ได้รับการดูแลที่เหมาะสม
- เกิดปัญหาค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ที่สูงมากขึ้น
- บุคลากรเกิดความสับสนและอึดอัดใจในการปฏิบัติงาน

accessibility

Continuity care

Community-based service

Hospital-based service

Home care

Community hospital

Community programs

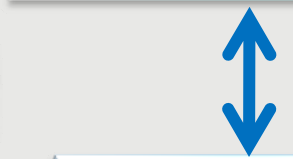
Local health resource

Secondary/Tertiary care

Holistic

Team approach

ร่วมกันสร้างภาพฝัน : จากแนวคิด สู่การปฏิบัติ

- **Vision:**

- เกิดกระบวนการดูแลระดับประคองที่ทำให้ผู้ป่วยอยู่
อย่างมีคุณค่าตายอย่างสงบ สมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

- **Goal**

- **ผู้ป่วยและครอบครัว:** ผู้ป่วยอยู่อย่างมีคุณค่าตายอย่างสงบ
สมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ครอบครัว เก็บความทรงจำที่
งดงามไว้
- **บุคลากรสุขภาพ :** ได้เรียนรู้มิติทางจิตวิญญาณและการ
เติบโตภายในอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์

- **คุณภาพการบริการ :** ผู้ป่วยและครอบครัวได้รับการดูแล
ครอบคลุมเป็นองค์รวม อยู่อย่างมีคุณค่า จากไปอย่างสงบ
สมศักดิ์ศรี
- **กำลังคน :** พัฒนาศักยภาพทีมบุคลากร สาขาวิชาชีพ และ
เครือข่ายจิตอาสา
- **ระบบ :** พัฒนาระบบเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย
อย่างต่อเนื่องในหน่วยงานโรงพยาบาล เครือข่ายปฐมภูมิ
ชุมชน ครอบครัว

เส้นทางการพัฒนา

2551

- ศึกษาดูงาน

2552

- พัฒนาบุคลากรเติมเต็มความรู้ หลักการพื้นฐาน palliative care
- สร้างทีมเครื่องช่วย
- กำหนดแผนงาน
- กำหนดกิจกรรม
- ดำเนินงาน/ ประเมินผล

2553

- เติมความรู้ส่วนขาด
- ทักษะการติดต่อสื่อสาร
- การดูแลด้านจิตวิญญาณ
- ธรรมชาติบำบัด
- กลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดูแลกายใจ
- กลุ่มเป็นมิตรกับความตาย
- กรณีศึกษา ถอดบทเรียน

2554

- สร้าง เครื่องช่วยผู้ป่วยชุมชน
- เครื่องช่วยศาสนา “ธรรมโอสถ”
- เครื่องช่วยจิตอาสา “ยาใจเพื่อนใกล้บ้าน”
- สร้างเครื่องช่วยระดับจังหวัด
- เป็นแหล่งเรียนรู้ ดูงาน

2555

- เชื่อมโยงระบบ สู่งานประจำ
- “คลินิก คนรักสุขภาพ”
- “คลินิกดูแลความปวด”
- “คลินิกให้คำปรึกษารายกลุ่ม รายบุคคล ครอบครัว”
- ดูแลต่อเนื่องที่บ้าน

ศึกษาดูงาน

รพ.เสลภูมิ จ.ร้อยเอ็ด

รพ.ศูนย์ขอนแก่น จ.ขอนแก่น

เติมองค์ความรู้พื้นฐาน

เติมความรู้ทักษะการติดต่อสื่อสาร

ครั้งที่ 2 ในวันที่ 23-25 ก.ย. 2553 ณ โคราชรีสอร์ท

เติมความรู้ธรรมชาติบำบัด

ค่ายล้างพิษกายใจพัฒนามหา

สรุปหลักการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย

การดูแลด้านร่างกาย

การดูแลด้านจิตใจ

การดูแลด้านสังคม

การดูแลด้านวัฒนธรรม

การดูแลด้านจิตวิญญาณ

การดูแลด้านกฎหมายและจริยธรรม

การดูแลช่วงวาระสุดท้ายแห่งชีวิต

กำหนดการวินิจฉัยและรับผู้ป่วยเข้าร่วมโครงการ

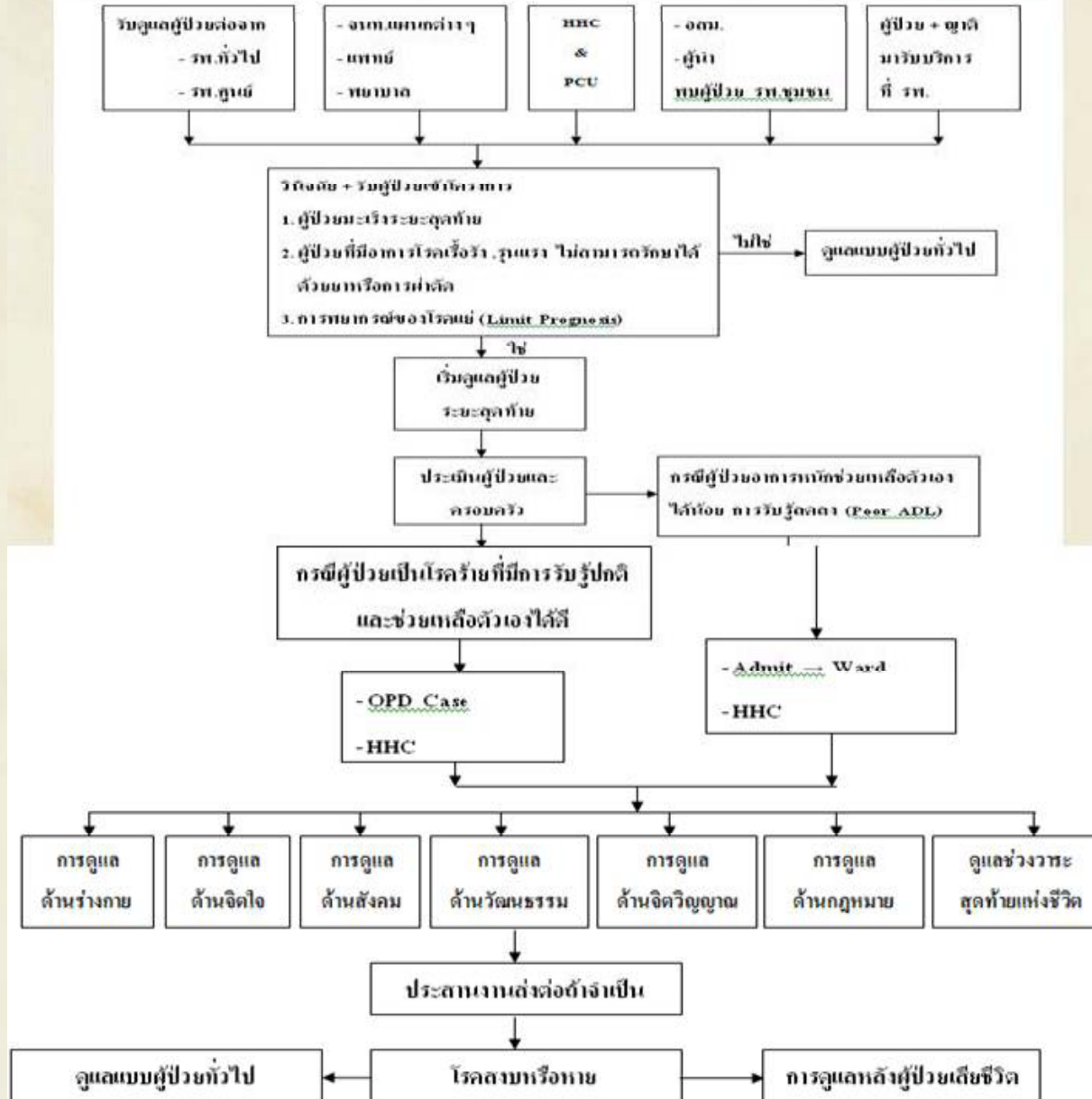
- เป็นโรคที่กำลังมีการดำเนินโรคมามากขึ้นเรื่อยๆ
- เป็นโรคร้ายแรงที่ทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตได้
- การพยากรณ์โรคจำกัดพอที่จะคาดคะเนระยะเวลาการเสียชีวิตได้

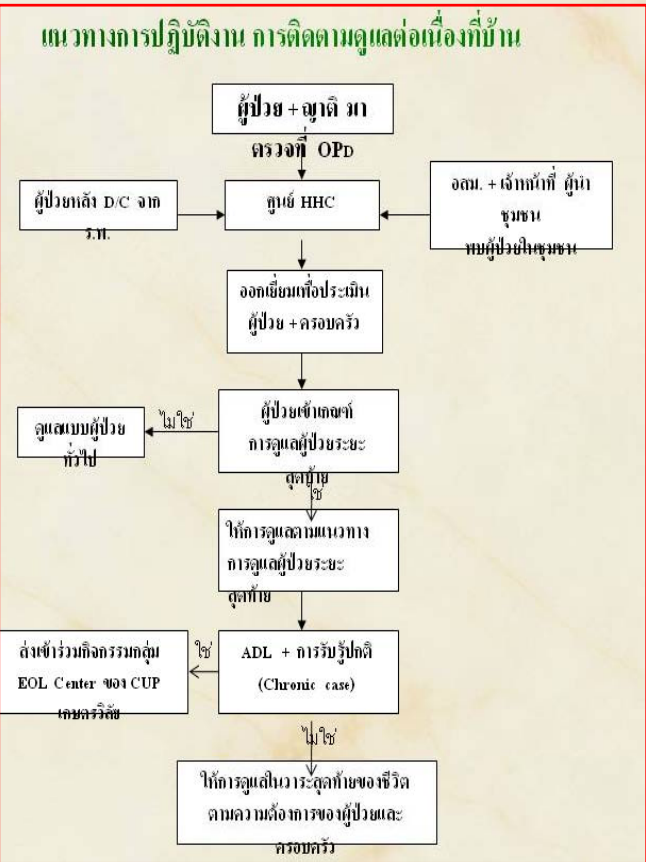
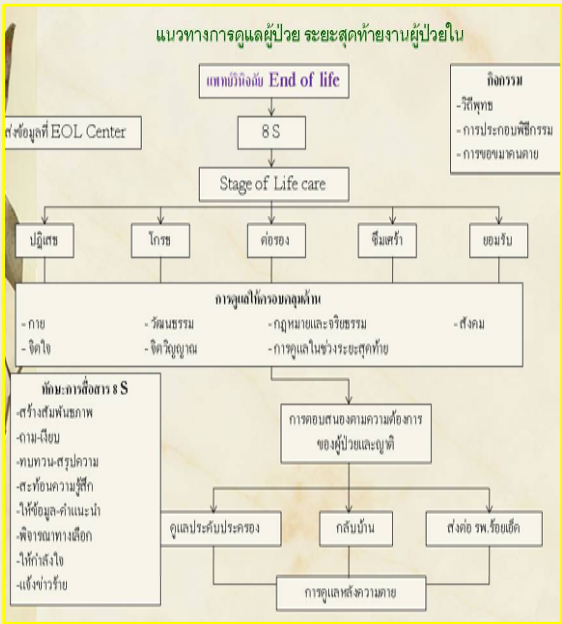
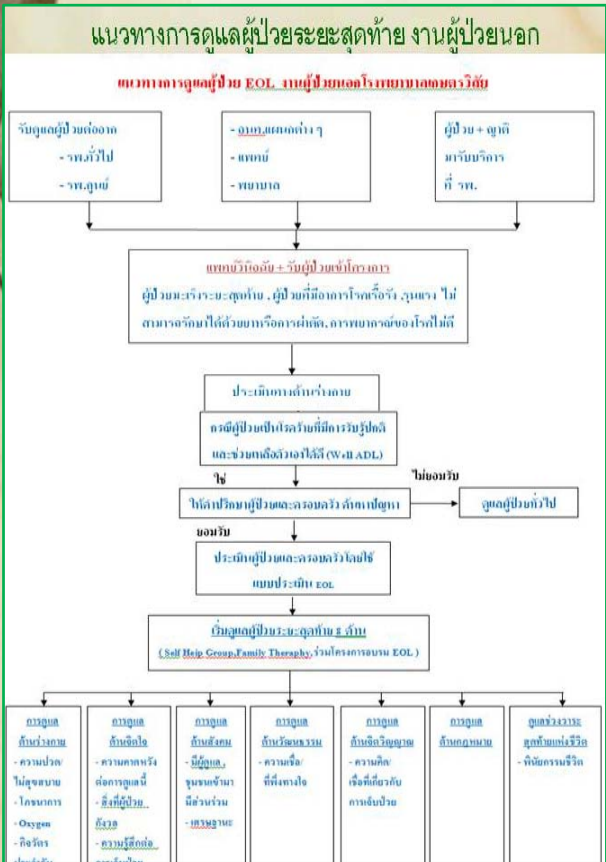
จัดทำแนวทางดูแลผู้ป่วยระดับ cup และระดับหน่วยงาน

- แนวทางการปฏิบัติงาน คบสอ. เกษตรวิสัย
- แนวทางการปฏิบัติงาน ผู้ป่วยนอก
- แนวทางการปฏิบัติงาน ผู้ป่วยใน
- แนวทางการปฏิบัติงาน การติดตามดูแลต่อเนื่องที่บ้าน

แนวทางการปฏิบัติงานระดับ คบสอ. เกษตรวิสัย

แนวทางการปฏิบัติงานระดับหน่วยงาน

พบกันครั้งแรก

กลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดูแลกายใจ

“แลกเปลี่ยนเรียนรู้ดูแลกายด้วยหัวใจเข้มแข็ง ตามหลัก 6อ.”

- อบอุ่นใจรัก
- อาหารผักหลากหลาย
- ออกกำลังกายทุกวันอาร
- อารมณ์เบิกบานและผ่อนคลาย
- เลี่ยงอันตรายจากพิษ
- นำชีวิตด้วยอริยมรรค(มีองค์ 8)

สถิติวิธีการทำน้ำสมุนไพร การใช้สมุนไพร
โดยโภชนากรและแพทย์แผนไทย

พบกันครั้งที่ 2

“แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเผชิญความตายอย่างสงบ”

“เป็นมิตรกับความตาย”

10 สิงหาคม 2553 โรงพยาบาลนครราชสีมา

สมาชิกร่วมวงแลกเปลี่ยน

ผู้ป่วยมะเร็ง
และญาติ

ระดมพลัง...ความคิด.....
เหตุผล...ที่ต้องเรียนรู้เรื่องชีวิต
และ ความตาย

กล้าพออน
...อะ

ใครจะมา
ติด...

กิจกรรมการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย หน่วยงานผู้ป่วยใน

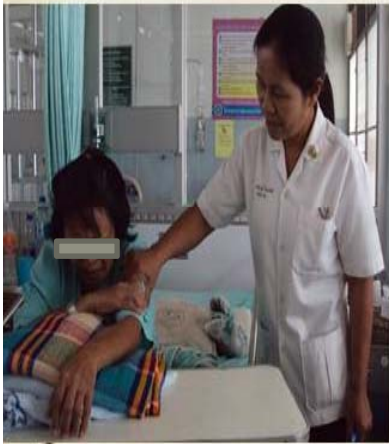

การดูแลในวาระสุดท้ายของชีวิต

เปิดโอกาสให้ญาติได้กล่าวคำ
อำลาและขอขมาผู้ตาย

นำการแพทย์แผนไทยมาใช้ในการบรรเทาอาการปวด

พัฒนาความรู้และการดูแลทางจิตวิญญาณร่วมกับองค์กรศาสนา

โครงการ ธรรมโอสถ

กิจกรรมการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย การติดตามดูแลต่อเนื่องที่บ้าน ครอบครัว ชุมชน

ดูแลผู้ป่วย ในวาระสุดท้ายที่บ้าน

วางแผนการดูแลร่วมกับครอบครัว

ช่วยให้ผ่อนคลายและอยู่กับลมหายใจ

กิจกรรมเครือข่ายปฐมภูมิ

เข้าร่วมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้ป่วยและทีมในโรงพยาบาล

พูดคุยให้กำลังใจญาติ

ร่วมแสดงความไว้อาลัยโดยการไป
ร่วมสวดพระอภิธรรม
และงานฌาปนกิจศพ

คุณหมอและทีมสุขภาพออกเยี่ยม

พัฒนา “กลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดูแลกายใจ” ลงสู่ชุมชน

เติมเต็มชีวิตด้วยจิตอาสา

การดูแลผู้ป่วยในวาระสุดท้าย

เครือข่ายจิตอาสา “ยาใจญาติใกล้บ้าน”

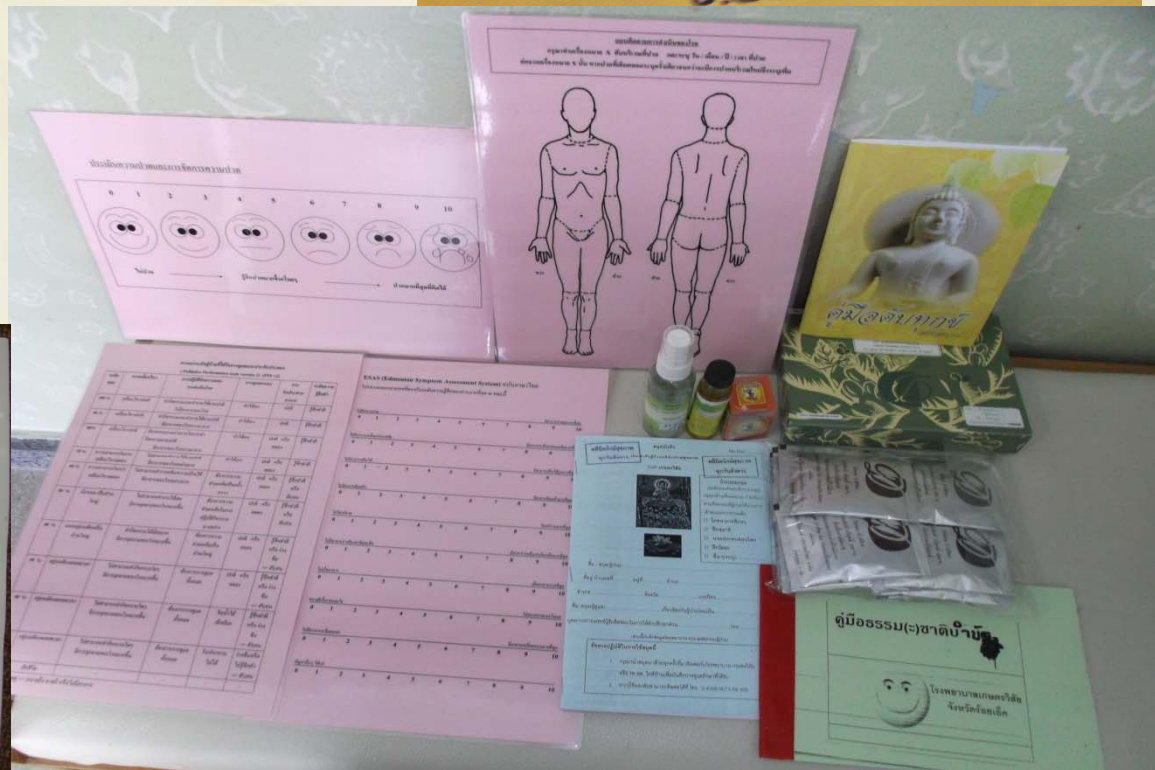
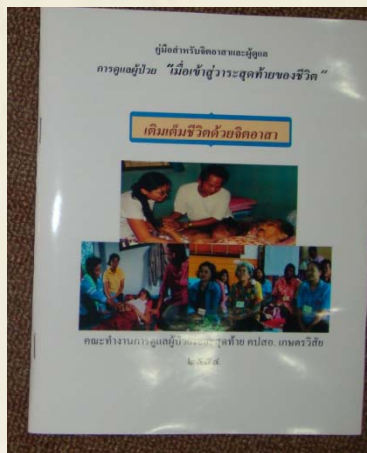
174 หมู่บ้าน

เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอเกษตรวิสัย.....

25 กรกฎาคม 2554

คลินิกคนรักสุขภาพ ทุกวันอังคาร

- ประเมินอาการเปลี่ยนแปลง
- ให้คำปรึกษา ตรวจรักษาโดยแพทย์
- กิจกรรมกลุ่มธรรมชาติบำบัด
- สมานิบำบัด
- สวนล้างสารพิษ

คลินิกคนรักสุขภาพ ทุกวันอังคาร

คลินิกคนรักสุขภาพ ทุกวันอังคาร

- สวนล้างพิษ

ผลการดำเนินงาน ด้านคุณภาพบริการ

จำนวนผู้ป่วยรายใหม่ที่ร่วมโครงการและจำนวนผู้ป่วยทั้งหมดที่ดูแลในชุมชน

ปีงบประมาณ	จำนวนผู้ป่วยรายใหม่ใน รพช.	จำนวนผู้ป่วยที่ดูแลในชุมชน
2553	83	102
2554	66	125
2555 (มิย.55)	68	167

ผลการดำเนินงาน ด้านคุณภาพบริการ

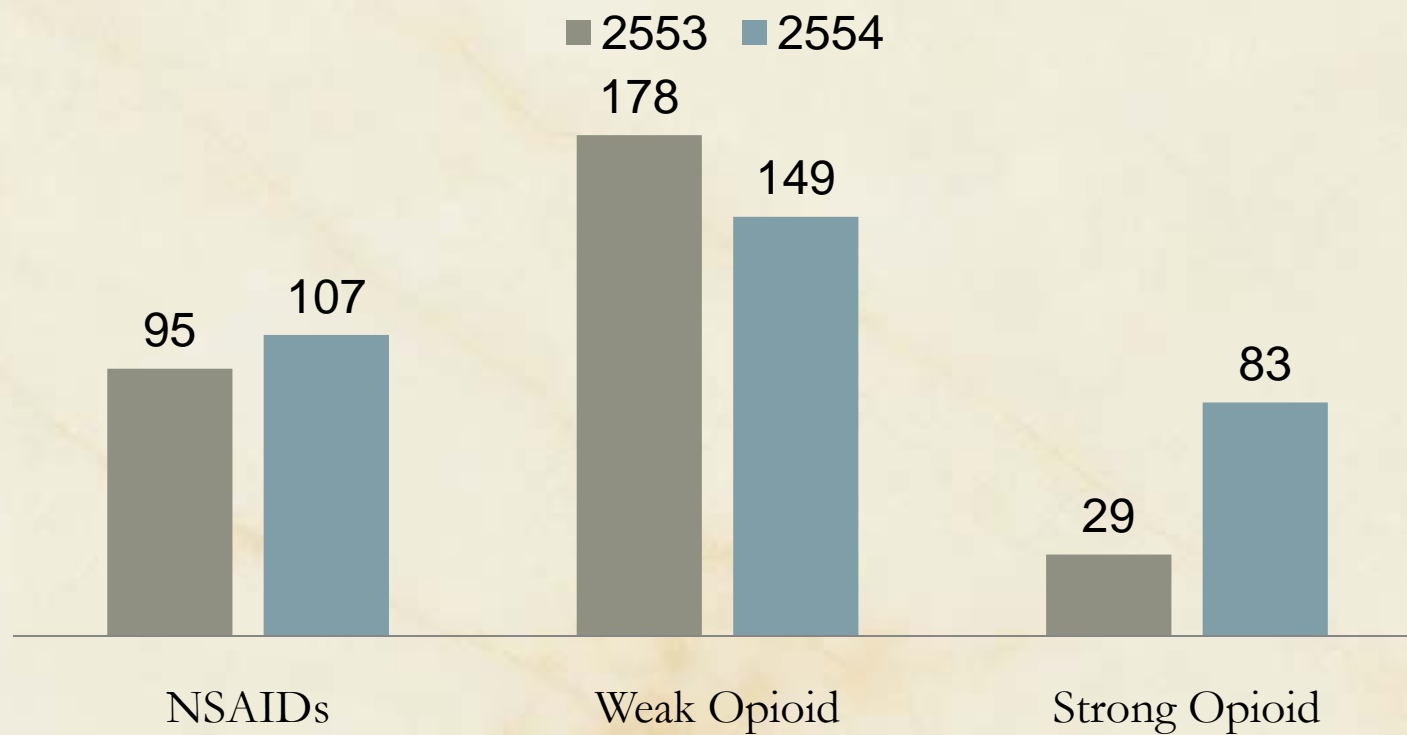
- ผู้ป่วยที่เข้าร่วมโครงการ

ปีงบประมาณ	ผู้ป่วยรายใหม่ทั้งหมด	ผู้ป่วยเข้ากลุ่มดูแลกายใจ	Home care
2553	83	30 (36.2%)	53(63.8%)
2554	66	24(36.3%)	37(56.0%)
2555 (มิย.55)	68	26(38.2%)	45(38.2%)

ผู้ป่วยและญาติได้รับข้อมูลและเรียนรู้การดูแลตนเองตามหลักธรรมชาติ
บำบัดตั้งแต่แรก ก่อนอาการกำเริบ และมีกลุ่ม “เพื่อนร่วมโรค”

ผลการดำเนินงาน ด้านคุณภาพบริการ

จำนวนครั้งของการใช้ยาบรรเทาอาการปวดในผู้ป่วยมะเร็ง

ผลการดำเนินงาน ด้านคุณภาพบริการ

จำนวนผู้ป่วยที่เข้าโครงการ 2552-2554

จำนวนผู้ป่วยทั้งหมด	152
จำนวนผู้ป่วยเสียชีวิต	111
เสียชีวิตที่บ้าน	100
เสียชีวิตในโรงพยาบาล (No CPR)	11

ผลการดำเนินงาน ด้านคุณภาพบริการ

- สิ่งสำคัญที่ผู้ป่วยและครอบครัวต้องการมากที่สุดคือ
 - การยอมรับในคุณค่าและความเชื่อของผู้ป่วยและครอบครัว
 - การได้รับข้อมูลที่เพียงพอต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกในการดูแลผู้ป่วย
 - ได้รับการดูแลบรรเทาความทุกข์ทรมานทางร่างกายในวาระสุดท้าย
 - การมีที่ปรึกษาที่พร้อมให้ความช่วยเหลือ
 - การดูแลด้านจิตวิญญาณ ความเชื่อทางศาสนา

ผลการดำเนินงาน ด้านบุคลากร

- บุคลากรมีความรู้และทักษะในการดูแลและให้คำปรึกษาผู้ป่วย และครอบครัวเพิ่มขึ้น
- บุคลากรได้รับการพัฒนาด้านจิตใจ การทำงานเป็นทีมและการดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ซึ่งทำให้ง่ายในการประสานงานในเครือข่ายด้านอื่น
- เครือข่ายสหสาขาวิชาชีพ และพัฒนาเครือข่ายจิตอาสา
ครอบคลุม 174 หมู่บ้าน และจิตอาสาผู้สูงอายุ 14 ราย

ผลการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาระบบ

- เกิดระบบการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายเป็นแนวทางที่ชัดเจนทั้งเครือข่าย โรงพยาบาล หน่วยบริการปฐมภูมิ และการมีส่วนร่วมของจิตอาสาในชุมชน ซึ่งดำเนินการได้ง่ายและยั่งยืน
- พัฒนาระบบการปฏิบัติงาน จากนวัตกรรมสู่งานประจำที่ทำอย่างต่อเนื่อง

จัดทำแผนยุทธศาสตร์ กำหนดตัวชี้วัด

- บรรจุกตัวชี้วัดการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายในแผนยุทธศาสตร์โรงพยาบาล ปี 2554 -2559
- กำหนดตัวชี้วัด, กำหนด template

ระดับคุณภาพการพัฒนา

- ระดับ 1 มีคณะกรรมการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย
- ระดับ 2 มีการวิเคราะห์การจัดทำแผนงาน แนวทางการประเมินแนวทางการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย
- ระดับ 3 มีการดำเนินงานตามแผนการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายได้ครอบคลุมเป้าหมาย
- ระดับ 4 มีการกำกับดูแลและประเมินผล ต่อเนื่อง
- ระดับ 5 ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดคุณภาพ ปี 2554-2555

- ร้อยละการวินิจฉัยผู้ป่วยระยะสุดท้ายเข้าโครงการ (CA, ESRD, Liver disease, HIV ,COPD)
- ร้อยละของผู้ป่วยที่ได้รับการประเมินอาการในวาระสุดท้ายและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม
- ร้อยละของผู้ป่วยที่มีอาการปวดได้รับการประเมินและการดูแลอย่างเหมาะสม
- ร้อยละของผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัย ผ่านการให้คำปรึกษารายบุคคลและครอบครัว
- ร้อยละของ ผู้ป่วยที่ได้เข้าร่วมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดูแลตนเองและกลุ่มเป็นมิตรกับความตาย
- ร้อยละของผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลในวาระสุดท้ายให้จากไปอย่างสงบ
- ระดับความพึงพอใจของผู้ป่วยและญาติต่อการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง
- ระดับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยและญาติที่ได้รับการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง

สร้างเครือข่าย...ต่อเติมพลังศรัทธา

เป็นพี่เลี้ยงสร้างเครือข่ายในโรงพยาบาลชุมชน จ. ร้อยเอ็ด

รพ.ร้อยเอ็ด
รพ. พนมไพร
รพ. จังหาร
รพ. เมยวดี
รพ. โพนทราย

อบรมวิชาการดูแลผู้ป่วยมะเร็ง
ระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง
8 กุมภาพันธ์ 2554
สนับสนุนโดย...โครงการจาก สป.สช.

เป็นเครือข่ายเรียนรู้ สร้างเครื่องมือ
ทักษะการช่วยเหลือผู้ป่วยทางจิตวิญญาณ

S 15 การเป็นมิตรกับความตาย

เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงาน

รพ.พล จ. ขอนแก่น

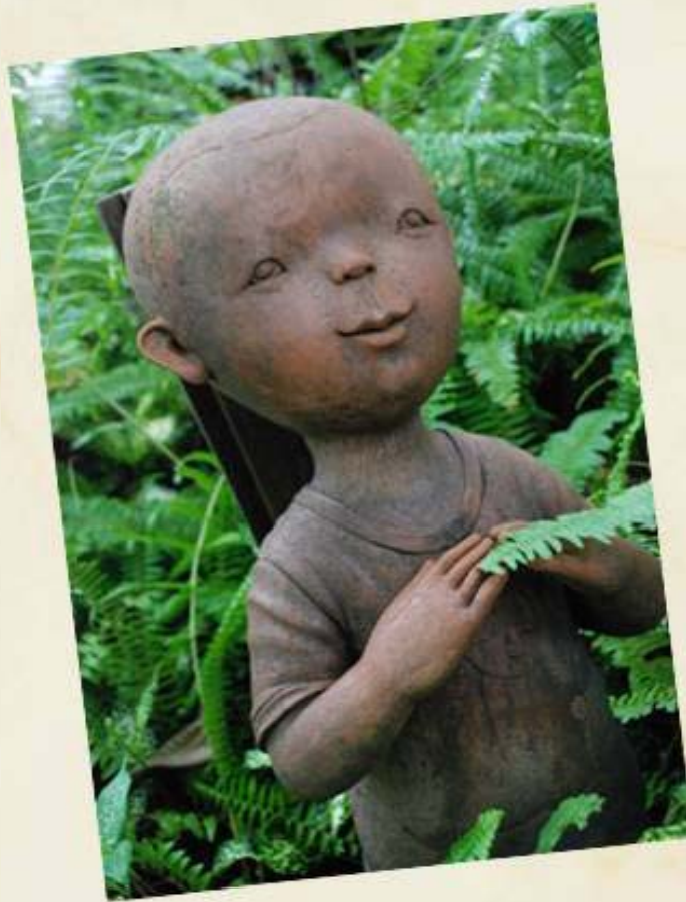
ร่วมนำเสนอผลงาน นวัตกรรมดีเด่นใน 8th Northeast HA Forum 2554

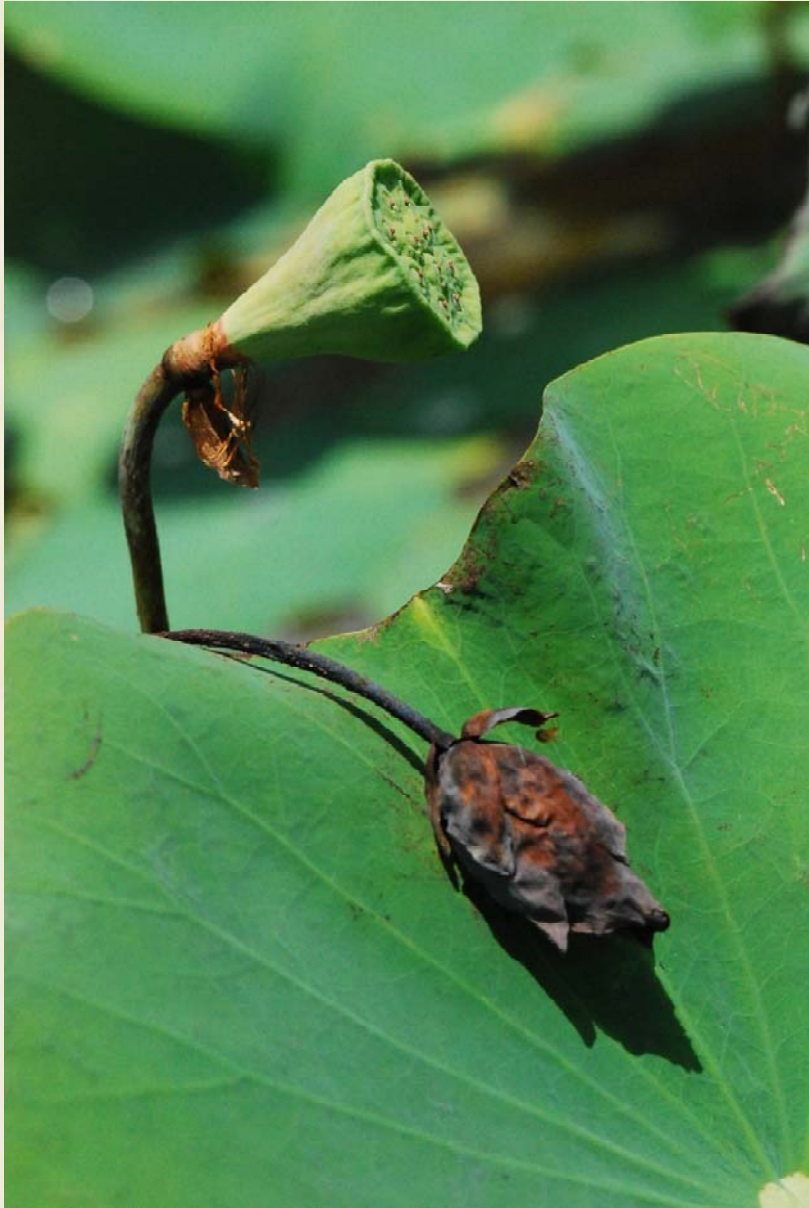

- ร่วมนำเสนอผลงาน

ศรัทธา คือพลังกำลังแห่งการ เยียวยา

ขอบคุณค่ะ..